

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. vasario 8 d.*

„Apeliacinis skundas – Ekonominė ir pinigų politika – Rizikos ribojimu pagrįsta kredito įstaigų priežiūra – Europos Centrinio Banko (ECB) uždaviniai – Reglamentas (ES) Nr. 1024/2013 – 6 straipsnio 5 dalies b punktas – ECB tiesiogiai vykdoma kredito įstaigos priežiūra – Sąlygos – Ieškinys dėl panaikinimo – Nepriimtumas – Atstovavimas šaliai – Advokatui išduotas įgaliojimas – Neteisėtai įgaliotas atstovas“

Byloje C-750/21 P

dėl 2021 m. gruodžio 6 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Pilatus Bank plc, įsteigta Ta'Xbiex (Malta), atstovaujama *Rechtsanwalt* O. Behrends,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Centriniam Bankui (ECB), atstovaujamam E. Koupepidou, M. Puidoko ir E. Yoo,

atsakovui pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė A. Prechal, teisėjai F. Biltgen, N. Wahl (pranešėjas), J. Passer ir M. L. Arastey Sahún,

generalinė advokatė J. Kokott,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2023 m. gegužės 25 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą

- 1 Apeliaciniu skundu *Pilatus Bank plc* prašo panaikinti 2021 m. rugsėjo 24 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo nutartį *Pilatus Bank / ECB* (T-139/19, toliau – skundžiama nutartis, EU:T:2021:623), kuria kaip akivaizdžiai teisiškai nepagrįstas buvo atmestas apeliančios ieškinys panaikinti 2018 m. gruodžio 21 d. Europos Centrinio Banko (ECB) sprendimą elektroniniu paštu, kad ECB nebeturi kompetencijos užtikrinti tiesioginę rizikos ribojimu pagrįstą apeliančios priežiūrą ir imtis su ja susijusių priemonių (toliau – ginčijamas elektroninis laiškas).

Teisinis pagrindas

Reglamentas (ES) Nr. 1024/2013

- 2 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013, p. 63), 1 straipsnyje „Dalykas ir taikymo sritis“ nustatyta:

„Šiuo reglamentu ECB pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika, siekiant prisidėti prie kredito įstaigų saugumo ir patikimumo ir finansų sistemos stabilumo Sąjungoje ir kiekvienoje valstybėje narėje, visapusiškai atsižvelgiant į vidaus rinkos, grindžiamos vienodu požiūriu į kredito įstaigas, vienybę bei vientisumą ir pareigą tuo rūpintis, kad būtų užkirstas kelias galimybei rinktis palankesnes reguliavimo sąlygas.

<...>“

- 3 Šio reglamento 2 straipsnio „Terminų apibrėžtys“ 2 ir 3 punktuose nurodyta:

„Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

2. nacionalinė kompetentinga institucija – dalyvaujančios valstybės narės pagal 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms [ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013, p. 1)] ir [2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013, p. 338)] paskirta nacionalinė kompetentinga institucija;

3. kredito įstaiga – kredito įstaiga, kaip apibrėžta [Reglamento Nr. 575/2013] 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte.“

- 4 Minėto reglamento 4 straipsnyje yra apibrėžti ECB pavesti uždaviniai, o jo 1 dalies a punkte ir 3 dalies pirmoje pastraipoje numatyta:

„1. Pagal 6 straipsnį ECB, laikantis šio straipsnio 3 dalies, rizikos ribojimo principais pagrįstos priežiūros tikslais turi išimtinę kompetenciją visų dalyvaujančiose valstybėse narėse įsteigtų kredito įstaigų atžvilgiu vykdyti šiuos uždavinius:

a) išduoti kredito įstaigoms leidimus veikti ir panaikinti išduotus leidimus, laikantis 14 straipsnio;

<...>

3. Vykdydamas šiuo reglamentu jam pavestus uždavinius ir siekdamas užtikrinti aukštus priežiūros standartus ECB taiko visą atitinkamą Sąjungos teisę ir, kai tokią Sąjungos teisę sudaro direktyvos, nacionalinės teisės aktus, kuriais tos direktyvos perkeliamos į nacionalinę teisę. Jei atitinkamą Sąjungos teisę sudaro reglamentai ir jei šiuo metu tais reglamentais valstybėms narėms aiškiai suteikiama galimybių pasirinkti, ECB taip pat taiko nacionalinės teisės aktus, kuriais pasinaudojama tomis galimybėmis.“

- 5 To paties reglamento 6 straipsnyje „Bendradarbiavimas [bendrame priežiūros mechanizme (BPM)]“ nurodyta:

„1. ECB vykdo savo uždavinius bendrame priežiūros mechanizme, kurį sudaro ECB ir nacionalinės kompetentingos institucijos. ECB yra atsakingas už tai, kad BPM veiktų veiksmingai ir nuosekliai.

2. Tiek ECB, tiek nacionalinės kompetentingos institucijos turi geranoriškai bendradarbiauti ir privalo keistis informacija.

Nedarant poveikio ECB teisei nuolat tiesiogiai gauti arba turėti tiesioginę prieigą prie kredito įstaigų teikiamos informacijos, nacionalinės kompetentingos institucijos visų pirma ECB suteikia visą informaciją, kurios reikia šiuo reglamentu ECB pavestiems uždaviniams vykdyti.

3. Atitinkamais atvejais ir nedarant poveikio ECB atsakomybei ir atskaitomybei už šiuo reglamentu jam pavestus uždavinius, nacionalinės kompetentingos institucijos yra atsakingos už pagalbą ECB šio straipsnio 7 dalyje minimoje struktūroje išdėstytomis sąlygomis, rengiant ir įgyvendinant visus aktus, susijusius su 4 straipsnyje visų kredito įstaigų atžvilgiu nurodytais uždaviniais, įskaitant pagalbą vykdant tikrinimo veiklą. Vykdydamos 4 straipsnyje minimus uždavinius jos laikosi ECB duotų nurodymų.

4. 4 straipsnyje, išskyrus jo 1 dalies a ir c punktus, apibrėžtų uždavinių atžvilgiu ECB tenka šio straipsnio 5 dalyje išdėstytos pareigos, o nacionalinėms kompetentingoms institucijoms – šio straipsnio 6 dalyje išdėstytos pareigos, atsižvelgiant į šio straipsnio 7 dalyje išdėstytą struktūrą ir laikantis joje nurodytų procedūrų, vykdant toliau nurodytų kredito įstaigų, finansų kontroliuojančiųjų bendrovių ar mišrią veiklą vykdančių finansų kontroliuojančiųjų bendrovių ar kredito įstaigų, įsteigtų nedalyvaujančiose valstybėse narėse, filialų, įsteigtų dalyvaujančiose valstybėse narėse, priežiūrą:

– tų, kurios yra mažiau svarbios vertinant konsolidavimo pagrindu, aukščiausiu konsolidavimo lygiu dalyvaujančiose valstybėse narėse arba individualiai konkrečiu kredito įstaigų, įsteigtų

nedalyvaujančiose valstybėse narėse, filialų, įsteigtų dalyvaujančiose valstybėse narėse, atžvilgiu. Svarba vertinama remiantis šiais kriterijais:

- i) dydžiu;
- ii) svarba Sąjungos ekonomikai arba bet kuriai dalyvaujančiai valstybei narei;
- iii) tarpvalstybinės veiklos svarba.

Atsižvelgiant į pirmą pastraipą, kredito įstaiga, finansų kontroliuojančioji bendrovė arba mišrią veiklą vykdanči finansų kontroliuojančioji bendrovė nelaikomos mažiau svarbiomis, nebent tai pateisinama ypatingomis aplinkybėmis, kurios išdėstomos metodikoje, jei tenkinama bet kuri iš šių sąlygų:

- i) visa jos turto vertė yra didesnė nei 30 mlrd. EUR,
- ii) jos viso turto santykis su dalyvaujančios valstybės narės, kurioje ji įsisteigta [įsteigta], [bendruoju vidaus produktu (BVP)] yra didesnis nei 20 %, nebent visa jos turto vertė yra mažesnė nei 5 mlrd. EUR;
- iii) ECB, gavęs jos nacionalinės kompetentingos institucijos pranešimą, kad ji laiko tokią įstaigą itin svarbia vidaus ekonomikai, ir atlikęs išsamų tos kredito įstaigos vertinimą, įskaitant balanso vertinimą, priima tokią svarbą patvirtinantį sprendimą.

ECB taip pat gali savo iniciatyva laikyti, kad įstaiga yra itin svarbi, jei ji yra įsteigusi bankininkystės patronuojamąsias įmones daugiau nei vienoje dalyvaujančioje valstybėje narėje ir jos tarpvalstybinis turtas arba įsipareigojimai sudaro didelę jos viso turto ar įsipareigojimų dalį, laikantis metodikoje nustatytų sąlygų.

Tos, kurioms buvo prašoma viešosios finansinės pagalbos arba kurios ją gavo tiesiogiai iš [Europos finansinio stabilumo fondo (EFSF)] arba [Europos stabilumo mechanizmo (ESM)], nelaikomos mažiau svarbiomis.

Nepaisant pirmesnių pastraipų, ECB šiuo reglamentu jam pavestus uždavinius vykdo trijų pačių svarbiausių kredito įstaigų kiekvienoje dalyvaujančioje valstybėje narėje atžvilgiu, išskyrus atvejus, kai tai pateisinama ypatingomis aplinkybėmis.

5. 4 dalyje nurodytų kredito įstaigų atžvilgiu pagal 7 dalyje apibrėžtą struktūrą:

- a) ECB priima nacionalinėms kompetentingoms institucijoms skirtus reglamentus, gaires arba bendro pobūdžio nurodymus, kuriais vadovaudamosi nacionalinės kompetentingos institucijos vykdo 4 straipsnyje, išskyrus jo 1 dalies a ir c punktuose, apibrėžtus uždavinius ir priima priežiūros sprendimus.

Tokiuose nurodymuose gali būti nurodomi 16 straipsnio 2 dalyje nustatyti konkretūs įgaliojimai kredito įstaigų grupių ar kategorijų atžvilgiu siekiant užtikrinti priežiūros rezultatų nuoseklumą BPM;

- b) prireikus užtikrinti aukštų priežiūros standartų nuoseklų taikymą, ECB bet kuriuo metu gali savo iniciatyva, pasikonsultavęs su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis, arba nacionalinės kompetentingos institucijos prašymu nuspręsti pats tiesiogiai vykdyti visus atitinkamus įgaliojimus 4 dalyje nurodytos vienos ar kelių kredito įstaigų atžvilgiu, įskaitant tokiu atveju, kai buvo netiesiogiai prašoma ar gauta finansinė pagalba iš EFSF arba ESM;
- c) ECB vykdo sistemos veikimo priežiūrą, grindžiamą šiame straipsnyje, visų pirma 7 dalies c punkte, išdėstytomis pareigomis ir procedūromis;
- d) ECB bet kuriuo metu gali pasinaudoti 10–13 straipsniuose nurodytais įgaliojimais;
- e) ECB taip pat gali paprašyti nacionalinių kompetentingų institucijų *ad hoc* pagrindu arba nuolat teikti informaciją apie uždavinių pagal šį straipsnį vykdymą.

6. Nedarant poveikio šio straipsnio 5 daliai, nacionalinės kompetentingos institucijos vykdo ir yra atsakingos už 4 straipsnio 1 dalies b, d–g ir i punktuose nurodytus uždavinius ir už visų atitinkamų priežiūros sprendimų priėmimą šio straipsnio 4 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų kredito įstaigų atžvilgiu, atsižvelgiant į šio straipsnio 7 dalyje nurodytą struktūrą ir laikantis toje dalyje nurodytų procedūrų.

Nedarant poveikio 10–13 straipsniams, nacionalinėms kompetentingoms institucijoms ir nacionalinėms paskirtosioms institucijoms paliekami įgaliojimai pagal nacionalinę teisę gauti informaciją iš kredito įstaigų, kontroliuojančiųjų bendrovių, mišrią veiklą vykdančių kontroliuojančiųjų bendrovių ir į kredito įstaigos finansinę konsoliduotą padėtį įtrauktų įmonių ir vykdyti šių kredito įstaigų, kontroliuojančiųjų bendrovių, mišrią veiklą vykdančių kontroliuojančiųjų bendrovių ir įmonių patikrinimus vietoje. Nacionalinės kompetentingos institucijos pagal šio straipsnio 7 dalyje nustatytą struktūrą informuoja ECB apie priemones, kurių imtasi pagal šią dalį, ir glaudžiai derina tas priemones su ECB.

Nacionalinės kompetentingos institucijos reguliariai teikia ECB ataskaitas apie veiklos pagal šį straipsnį vykdymą.

<...>

8. Kai nacionalinės kompetentingos arba nacionalinės paskirtosios institucijos padeda ECB vykdyti šiuo reglamentu jam pavestus uždavinius, ECB ir nacionalinės kompetentingos institucijos laikosi atitinkamuose Sąjungos aktuose nustatytų nuostatų, susijusių su pareigų paskirstymu ir įvairių valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimu.“

Reglamentas Nr. 575/2013

6. Ginčui, dėl kurio pateiktas apeliacinis skundas, taikomos redakcijos Reglamento Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 1 punktą buvo suformuluotas taip:

„Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- „1) kredito įstaiga – įmonė, kuri verčiasi indėlių ar kitų grąžintinų lėšų priėmimu iš visuomenės ir paskolų teikimu savo sąskaita.“

Ginčo aplinkybės

- 7 *Pilatus Bank* yra Maltoje įsteigta kredito įstaiga. Kaip „mažiau svarbiai“ kredito įstaigai, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1024/2013 6 straipsnio 4 dalį, apeliantei buvo taikoma tiesioginė *Malta Financial Services Authority* (Finansinių paslaugų institucija, Malta) (toliau – MFSA), kuri yra „nacionalinė kompetentinga institucija“, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 2 straipsnio 2 dalį, rizikos ribojimu pagrįsta priežiūra.
- 8 Ali Sadr Hasheminejad, apeliantės akcininkas, kuriam netiesiogiai priklauso 100 % jos kapitalo ir balsavimo teisių, buvo sulaikytas Jungtinėse Amerikos Valstijose ir jam pareikšti šeši kaltinimai, susiję su galimu dalyvavimu sistemoje, pagal kurią maždaug 115 mln. JAV dolerių (USD) (apie 108 mln. EUR), pervestų nekilnojamojo turto projektui Venesueloje finansuoti, buvo nukreipti asmenims ir įmonėms iš Irano.
- 9 Kai Jungtinėse Amerikos Valstijose A. Sadr Hasheminejad buvo pareikšti kaltinimai, apeliante sulaukė prašymų atsiimti iš viso 51,4 mln. EUR indėlių, t. y. apie 40 % jos balanse nurodytų indėlių.
- 10 Šiomis aplinkybėmis MFSA pateikė tris nurodymus dėl apeliantės.
- 11 2018 m. kovo 21 d. ji, pirma, priėmė nurodymą dėl balsavimo teisių atėmimo arba sustabdymo, juo, be kita ko, įpareigojo nedelsiant nušalinti A. Sadr Hasheminejad nuo apeliantės vadovo pareigų, taip pat nuo visų kitų joje vykdomų sprendimų priėmimo funkcijų, sustabdyti jo naudojimąsi balsavimo teisėmis ir užtikrinti, kad jis nebūtų šios apeliantės teisinis atstovas ar atstovas teisme, ir, antra, nurodymą dėl moratoriumo, juo apeliantei uždraudė vykdyti bet kokias bankines operacijas, visų pirma leisti jos akcininkams ir valdybos nariams atsiimti ir įnešti indėlius.
- 12 2018 m. kovo 22 d. MFSA priėmė nurodymą skirti kompetentingą asmenį, kuriam pagal šio paskyrimo sąlygas buvo pavesta „priimti visus banko įgaliojimus, funkcijas ir pareigas, susijusias su visu turtu, neatsižvelgiant į tai, ar juos įgyvendina bankas visuotiniame akcininkų susirinkime, valdyba ar bet kuris kitas asmuo, įskaitant teisinį atstovavimą bankui ir jo atstovavimą teisme, išskyrus banką ir bet kurį kitą asmenį“ (toliau – kompetentingas asmuo).
- 13 2018 m. birželio 29 d. MFSA pasiūlė ECB panaikinti apeliantės leidimą vykdyti kredito įstaigos veiklą pagal Reglamento Nr. 1024/2013 14 straipsnio 5 dalį.
- 14 Per administracinę leidimo panaikinimo procedūrą apeliantės valdyba įgaliojo advokatą, jis susisiekė su ECB.
- 15 Taip apeliante per jos valdybos įgaliotą advokatą savo susirašinėjime su ECB nurodė, kad kompetentingas asmuo šį advokatą iš esmės informavo, kad neleis jam sumokėti honoraro iš banko, kurį tam asmeniui pavesta administruoti, lėšų.
- 16 Apeliante taip pat nurodė, kad, negavusi atsakymo, paprašė MFSA duoti nurodymą kompetentingam asmeniui, kad šis leistų panaudoti banko lėšas minėto advokato honorarui sumokėti.
- 17 2018 m. lapkričio 2 d. sprendimu ECB, remdamasis Reglamento Nr. 1024/2013 4 straipsnio 1 dalies a punktu ir 14 straipsnio 5 dalimi, panaikino apeliantės leidimą.

- 18 Šiomis aplinkybėmis apeliantė dviem 2018 m. lapkričio 13 d. ir gruodžio 20 d. elektroniniais laiškais paprašė ECB užtikrinti tiesioginę rizikos ribojimu pagrįstą priežiūrą pagal Reglamentą Nr. 1024/2013 ir nurodyti kompetentingam asmeniui leisti sumokėti jos valdybos įgalioto advokato honorarą iš banko lėšų.
- 19 Ginčijamame elektroniniame laiške ECB atsakė:

„Atsakome į Jūsų 2018 m. lapkričio 13 d. ECB atsiųstą e. laišką, kuriame prašote ECB užtikrinti tiesioginę [apeliantės] priežiūrą ir pakomentuoti „2018 m. lapkričio 2 d. (penktadienio) įvykius“, taip pat į Jūsų 2018 m. gruodžio 20 d. e. laišką, kuriame pakartojate savo prašymą, kad ECB užtikrintų tiesioginę [apeliantės] priežiūrą. Vis dėlto atkreipiame dėmesį į tai, kad ECB priežiūros uždaviniai pagal Reglamentą [Nr. 1024/2013] apsiriboja kredito įstaigomis (žr. minėto reglamento 1 straipsnio [pirmą pastraipą]). Kadangi [apeliantės] kaip kredito įstaigos leidimas buvo panaikintas nuo 2018 m. lapkričio 5 d., ECB nebeturi kompetencijos imtis priemonių [apeliantės] atžvilgiu.“

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiama nutartis

- 20 2019 m. kovo 4 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo apeliantės, tarpininkaujant jos valdybos įgaliotam advokatui, pateiktą ieškinį, jame prašoma panaikinti ginčijamą elektroninį laišką.
- 21 Skundžiama nutartimi, priimta remiantis Procedūros reglamento 126 straipsniu, Bendrasis Teismas, nepriimdamas sprendimo dėl prieštaravimo, kurį ECB grindė ieškinio nepriimtimumu, atmetė ieškinį kaip akivaizdžiai teisiškai nepagrįstą.

Procesas Teisingumo Teisme ir apeliacinės bylos šalių reikalavimai

- 22 2021 m. gruodžio 6 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo šį apeliantės per tą patį advokatą, kaip ir pirmojoje instancijoje, pateiktą apeliacinį skundą.
- 23 Šiuo apeliaciniu skundu ji Teisingumo Teismo prašo:
- panaikinti skundžiamą nutartį,
 - pripažinti ginčijamą elektroninį laišką negaliojančiu pagal SESV 264 straipsnį,
 - jeigu Teisingumo Teismas negali priimti sprendimo dėl esmės, grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl ieškinio dėl panaikinimo, ir
 - priteisti iš ECB visas bylinėjimosi išlaidas.
- 24 ECB Teisingumo Teismo prašo:
- atmesti apeliacinį skundą kaip iš dalies nepriimtina ir iš dalies nepagrįstą,
 - subsidiariai – atmesti visą apeliacinį skundą kaip nepagrįstą ir
 - bet kuriuo atveju priteisti iš apeliantės visas bylinėjimosi išlaidas.

Dėl prašymo atnaujinti žodinę proceso dalį

- 25 2023 m. birželio 27 d. Teisingumo Teismo kanceliarija gavo dokumentą, juo ECB paprašė atnaujinti žodinę proceso dalį pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 83 straipsnį.
- 26 Grįsdamas savo prašymą ECB nurodė, kad nori pateikti naujų faktinių aplinkybių, kurios, atsižvelgiant į pastarojo meto įvykius, t. y. į 2023 m. gegužės 25 d. generalinės advokatės išvadą, gali būti lemiamos Teisingumo Teismui priimant sprendimą. Iš išvados matyti, kad generalinė advokatė laikosi nuomonės, jog su apeliante susiję nurodymai, kuriuos MFSA priėmė 2018 m. kovo mėn., yra „parengiamieji aktai“ per sudėtinę administracinę procedūrą, po kurios ECB priėmė sprendimą panaikinti veiklos leidimą, todėl šiuose nurodymuose padaryti pažeidimai priskirtini ECB ir „padaro neteisingą“ jo priimtą sprendimą panaikinti veiklos leidimą. ECB nurodė faktines aplinkybes, siekdamas įrodyti, kad minėti nurodymai ginčyti Maltos teismuose.
- 27 Šiuo klausimu primintina, kad, viena vertus, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statute ir Teisingumo Teismo procedūros reglamente suinteresuotiesiems asmenims, nurodytiems šio statuto 23 straipsnyje, nenumatyta galimybės pateikti pastabų, atsakant į generalinio advokato išvadą (2022 m. birželio 9 d. Sprendimo *Préfet du Gers ir Institut national de la statistique et des études économiques*, C-673/20, EU:C:2022:449, 40 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 28 Kita vertus, pagal SESV 252 straipsnio antrą pastraipą generalinis advokatas viešame posėdyje visiškai nešališkai ir nepriklausomai teikia motyvuotą išvadą dėl bylų, kuriose pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statutą jis privalo dalyvauti. Taigi tai yra ne Teisingumo Teismui nepriklausančios institucijos nuomonė, skirta teisėjams ar šalims, o individuali, motyvuota ir viešai išreikšta pačios institucijos nario nuomonė. Šiomis aplinkybėmis šalys negali pateikti nuomonės dėl generalinio advokato išvados. Taip pat pažymėtina, kad Teisingumo Teismo nesaisto nei generalinio advokato išvada, nei ją grindžiantys motyvai. Taigi suinteresuotojo asmens nesutikimas su generalinio advokato išvada, nepaisant to, kokie klausimai joje nagrinėjami, savaime negali būti motyvas, pateisinantis žodinės proceso dalies atnaujinimą (2022 m. birželio 9 d. Sprendimo *Préfet du Gers ir Institut national de la statistique et des études économiques*, C-673/20, EU:C:2022:449, 41 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 29 Vis dėlto pagal Procedūros reglamento 83 straipsnį Teisingumo Teismas, išklausęs generalinį advokatą, gali bet kada nutarti pradėti ar atnaujinti žodinę proceso dalį – pirmiausia, jeigu mano, kad jam nepateikta pakankamai informacijos, arba jeigu baigus žodinę proceso dalį šalis pateikė naują faktą, kuris gali būti lemiamas Teisingumo Teismui priimant sprendimą.
- 30 Nagrinėjamu atveju Teisingumo Teismas mano, kad turi visą būtiną informaciją sprendimui priimti, o ECB, grindžiant prašymą atnaujinti žodinę proceso dalį, pateikta informacija nėra naujos faktinės aplinkybės, galinčios turėti įtakos sprendimui, kurį jis turi priimti.
- 31 Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas, išklausęs generalinę advokatę, mano, kad nereikia atnaujinti žodinės proceso dalies.

Dėl apeliacinio skundo

- 32 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją bet kuri aplinkybė, susijusi su Bendrajame Teisme pareikšto ieškinio dėl panaikinimo priimtinumumu, gali būti viešosios tvarkos išlyga grindžiamas pagrindas, kurį Teisingumo Teismas, nagrinėdamas apeliacinį skundą, turi

nurodyti *ex officio* (2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Sahlstedt ir kt. / Komisija*, C-362/06 P, EU:C:2009:243, 21–23 punktai ir 2023 m. liepos 6 d. Sprendimo *Julien / Taryba*, C-285/22 P, EU:C:2023:551, 45 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 33 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 19 straipsnį, taikomą Bendrajam Teismui pagal šio statuto 53 straipsnio pirmą pastraipą, Sąjungos teismuose juridiniams asmenims, kaip antai apeliantei, turi atstovauti advokatas, turintis teisę verstis advokato praktika valstybės narės ar kitos valstybės, kuri yra 1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo (OL L 1, 1994, p. 3) šalis, teisme.
- 34 Taigi advokato vykdomas juridinio asmens atstovavimas ir ypač klausimas dėl advokatui suteikiamų įgaliojimų pareikšti ieškinį Bendrajame Teisme teisėtumo yra priskiriami prie viešosios tvarkos aspektų, kuriuos Teisingumo Teismas, nagrinėdamas apeliacinį skundą, turi aptarti *ex officio*.
- 35 Kalbant apie tokių asmenų advokatui suteikiamus įgaliojimus, Bendrojo Teismo procedūros reglamento 51 straipsnio 3 dalyje numatyta: kai advokatai atstovauja privatinės teisės reglamentuojamam juridiniam asmeniui, jie privalo pateikti Bendrojo Teismo kanceliarijai šio asmens išduotą įgaliojimą. Skirtingai nei šio reglamento redakcijoje, galiojusioje iki 2015 m. liepos 1 d., šioje nuostatoje tokiam asmeniui nenumatyta pareigos pateikti įrodymų, kad įgaliojimą jo advokatui teisėtai išdavė tam teisę turintis atstovas.
- 36 Vis dėlto Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad aplinkybė, jog 51 straipsnio 3 dalyje šios pareigos nenumatyta, neatleidžia Bendrojo Teismo nuo pareigos tikrinti atitinkamo įgaliojimo teisėtumą, jeigu jis ginčijamas. Iš tiesų tai, kad pareikšdamas ieškinį ieškovas neturi pateikti tokio įrodymo, neturi įtakos jo pareigai teisėtai įgalioti savo advokatą, kad jis galėtų pareikšti ieškinį. Įrodinėjimo reikalavimų sumažinimas reiškiant ieškinį neturi įtakos esminei sąlygai, kad ieškovams turi tinkamai atstovauti jų advokatai. Taigi, jei ginčijamas įgaliojimo, kurį šalis suteikė savo advokatui, teisėtumas, ji turi įrodyti šio įgaliojimo teisėtumą (2023 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *China Chamber of Commerce for Import and Export of Machinery and Electronic Products ir kt. / Komisija*, C-478/21 P, EU:C:2023:685, 93 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 37 Bendrasis Teismas taip pat privalo *ex officio* patikrinti atitinkamo įgaliojimo teisėtumą ir, be kita ko, tai, ar įgaliojimą teisėtai išdavė šiuo tikslu kompetentingas atitinkamo juridinio asmens atstovas, kai toks įgaliojimas yra akivaizdžiai neteisėtas arba kai yra informacijos, leidžiančios rimtai suabejoti tokio įgaliojimo teisėtumu.
- 38 Šioje byloje įvairios aplinkybės turėjo sukelti Bendrajam Teismui rimtų abejonių dėl apeliančios advokato įgaliojimo teisėtumo.
- 39 Taigi, pirma, faktinės aplinkybės, dėl kurių buvo pareikštas ieškinys Bendrajame Teisme, ir apeliančios valdybos šį ieškinį pareiškusiam advokatui suteikto įgaliojimo atstovauti sąlygos galėjo labai pakenkti šio įgaliojimo teisėtumui.
- 40 Iš tiesų tai, kad MFSA paskyrė kompetentingą asmenį, ir tai, kad šis kompetentingas asmuo, be kita ko, turėjo užtikrinti „teisinį atstovavimą bankui ir jo atstovavimą teisme, išskyrus banką ir bet kurį kitą asmenį“, galėjo sukelti rimtų abejonių dėl to, ar apeliančios valdyba gali jos vardu pareikšti ieškinį ir tam įgalioti advokatą.

- 41 Tokias abejones taip pat galėjo sustiprinti advokatui suteikto įgaliojimo atstovauti sąlygos. Apeliantės valdybos nariai šiame įgaliojime priminė, kad 2018 m. kovo 22 d. MFSA paskyrė kompetentingą asmenį ir suteikė jam tam tikrus įgaliojimus, jie taip pat pažymėjo, kad „kompetentingi teismai turės nustatyti, kurie asmenys turi teisę atstovauti [apeliantei] atitinkamomis aplinkybėmis. Valdybos nariai neprisiima asmeninės atsakomybės“. Šie įrašai rodo, kad patys įgaliojimą pasirašę asmenys abejojo dėl to, ar gali jį išduoti; tokie įrašai yra aiškus ir akivaizdus raginimas patikrinti, ar tie asmenys išties turėjo tokią teisę.
- 42 Antra, Bendrajame Teisme pareikštu ieškiniu siekta panaikinti ECB sprendimą, kuriuo atmesti apeliantės prašymai, kad ECB užtikrintų tiesioginę rizikos ribojimu pagrįstą jos priežiūrą ir imtųsi jos atžvilgiu įvairių priemonių, be kita ko, nurodydamas kompetentingam asmeniui leisti sumokėti honorarą apeliantės valdybos įgaliotam advokatui.
- 43 Tokie prašymai, kuriuos apeliantė pateikė ECB, taip pat galėjo sukelti rimtų abejonių dėl advokato įgaliojimo atstovauti apeliantei Bendrajame Teisme teisėtumo. Iš tiesų aplinkybė, kad apeliantės advokato honoraras negalėjo būti sumokėtas, galėjo reikšti, kad jį įgaliojęs organas neturėjo kompetencijos atlikti šio mokėjimo, taip pat jos vardu pareikšti ieškinio ir šiuo tikslu įgalioti advokato.
- 44 Trečia, Bendrajame Teisme apeliantė aiškiai teigė, kad dėl ginčijamo elektroninio laiško ji neteko galimybės būti veiksmingai atstovaujama.
- 45 Šiomis aplinkybėmis, neatsižvelgdamas į šio argumento pagrįstumą iš esmės, Bendrasis Teismas turėjo *ex officio* pareikalauti įrodyti, kad apeliantei atstovaujantis advokatas buvo tinkamai įgaliotas ir kad įgaliojimą suteikė tam teisę turintis atstovas.
- 46 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, *ex officio* nepatikrinęs apeliantės advokatui jos valdybos suteikto įgaliojimo teisėtumo.
- 47 Dėl tokios akivaizdžios klaidos skundžiama nutartis turi būti panaikinta, nesant reikalo priimti sprendimo dėl apeliantės nurodytų pagrindų.
- 48 Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmą pastraipą, kai Bendrojo Teismo sprendimas yra panaikinamas, Teisingumo Teismas pats gali priimti galutinį sprendimą, jeigu toje byloje stadijoje tai galima daryti.
- 49 Taip yra šioje byloje. Iš tiesų, kadangi Teisingumo Teismas paprašė šalių pareikšti savo poziciją dėl Bendrajame Teisme pareikšto ieškinio priimtino ir būtent dėl apeliantės valdybos suteikto įgaliojimo atstovauti teisėtumo, Teisingumo Teismas turi visą būtiną informaciją sprendimui dėl ieškinio priimtino priimti.
- 50 Apeliantė, remdamasi 2018 m. lapkričio 5 d. *Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri)* (Apeliacinis teismas (žemesnė jurisdikcija), Malta) sprendimu byloje Nr. 6/2017 (*Heikki Niemelä ir kt. / Maltese financial services authority*), teigė, kad, nepaisant kompetentingo asmens paskyrimo, jos valdyba dar turėjo teisę jai atstovauti teisme ir šiuo tikslu įgalioti advokatą.
- 51 Taigi kompetentingo asmens paskyrimas reiškia tik banko turto ir jo veiklos valdymo patikėjimą šiam asmeniui, nesuteikiant jam teisės atstovauti šiam bankui teismo procese, kuriame ginčijami bankui privalomi sprendimai. Šiuo atžvilgiu nesvarbu, kad tokie sprendimai gali turėti įtakos ir turtui bei veiklai, kuriuos valdyti turi kompetentingas asmuo.

- 52 Apeliantė taip pat pabrėžė, kad 2019 m. lapkričio 5 d. Sprendimas *ECB ir kt. / Trasta Komerbanka ir kt.* (C-663/17 P, C-665/17 P ir C-669/17 P, toliau – Sprendimas *Trasta Komerbanka*, EU:C:2019:923) ir generalinės advokatės išvada, susijusi su šiuo sprendimu, patvirtina, kad atstovavimo klausimas iš esmės reglamentuojamas nacionalinėje teisėje ir kad Bendrojo Teismo padaryta išvada šiuo klausimu yra privaloma, nebent šalis įrodo, kad tokia išvada iškraipomos faktinės aplinkybės. Pagal Maltos teisę banko atstovavimas nepatenka į kompetentingo asmens kompetencijos sritį, net jeigu jis atsakingas už banko veiklą ar jo turtą.
- 53 ECB nurodė, kad juridinio asmens, įsteigto kaip bendrovė, atstovavimą reglamentuoja *lex incorporationis* ir kad šiuo atveju Maltos teisėje, kaip ji išaiškinta 2018 m. lapkričio 5 d. *Qortital-Appell (Kompetenza Inferjuri)* (Apeliacinis teismas (žemesnė jurisdikcija) sprendime byloje Nr. 6/2017 (*Heikki Niemelä ir kt. / Maltese financial services authority*)), kompetentingo asmens įgaliojimai atstovauti apeliantei apribojami konkrečiomis nacionalinėje teisėje numatytais aplinkybėmis, kuriomis remiantis jis buvo paskirtas, visų pirma kiek tai susiję su klausimais dėl turto ir veiklos valdymo, o likusios teisės atitinkamai paliekamos valdybai.
- 54 Jis taip pat pažymėjo, kad apeliantės valdybos suteiktas įgaliojimas apima tik atstovavimą reglamentavimo klausimais, aiškiai nurodant atstovavimo teisme.
- 55 Šiuo klausimu, kaip Teisingumo Teismas jau pažymėjo šio sprendimo 33 punkte, pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 19 straipsnį, taikomą Bendrajam Teismui pagal šio statuto 53 straipsnio pirmą pastraipą, Sąjungos teismuose juridiniams asmenims, kaip antai apeliantei, turi atstovauti advokatas, turintis teisę verstis advokato praktika valstybės narės ar kitos valstybės, kuri yra Europos ekonominės erdvės susitarimo šalis, teisme.
- 56 Atsižvelgiant į šią būtinybę, kad juridiniams asmenims atstovautų advokatas, turintis teisę verstis advokato praktika valstybės narės ar kitos valstybės, kuri yra Europos ekonominės erdvės susitarimo šalis, teisme, tokio asmens pagal SESV 263 straipsnį pareikšto ieškinio dėl panaikinimo priimtumas priklauso nuo įrodymo, kad atitinkamas asmuo iš tikrųjų priėmė sprendimą pareikšti ieškinį ir kad advokatai, kurie teigia jam atstovaujantys, iš tikrųjų buvo įgalioti šiuo tikslu (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Trasta Komerbanka* 57 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 57 Būtent siekiant įsitikinti, kad taip ir yra, pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 51 straipsnio 3 dalį reikalaujama, kad advokatai, atstovaujantys privatinės teisės reglamentuojamam juridiniam asmeniui, pateiktų Bendrojo Teismo kanceliarijai šios šalies išduotą įgaliojimą, o jo nepateikus, ieškinyš pagal šio straipsnio 4 dalį gali būti nepriimtinas kaip neatitinkantis formos reikalavimų (Sprendimo *Trasta Komerbanka* 57 punktas).
- 58 Dėl kredito įstaigos, kuri yra valstybės narės teisės reglamentuojamas juridinis asmuo, kaip antai apeliante, pažymėtina, kad, nesant šią sritį reglamentuojančių Sąjungos teisės normų, būtent pagal tos valstybės teisę reikia nustatyti šio juridinio asmens organus, turinčius teisę priimti šio sprendimo 56 ir 57 punktuose nurodytus sprendimus (Sprendimo *Trasta Komerbanka* 58 punktas).
- 59 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad atsižvelgiant į kompetentingo asmens įgaliojimus ir, be kita ko, į tai, kad jis turėjo „priimti visus banko įgaliojimus, funkcijas ir pareigas, susijusias su visu turtu, neatsižvelgiant į tai, ar juos įgyvendina bankas visuotiniame akcininkų susirinkime, valdyba

ar bet kuris kitas asmuo, įskaitant teisinį atstovavimą bankui ir jo atstovavimą teisme, išskyrus banką ir bet kurį kitą asmenį“, apeliančios valdyba nebeturėjo teisės užtikrinti banko atstovavimo ir nebeturėjo kompetencijos šiuo tikslu įgalioti advokato.

- 60 Be to, apeliančios valdybos kompetencija atstovauti jai teisme ir šiuo tikslu įgalioti advokatą negali būti grindžiama Sprendimu *Trasta Komercbanka*.
- 61 Iš tiesų šis sprendimas susijęs su Sąjungos teismo pareiga neatsižvelgti į šalies atstovui suteikto įgaliojimo atšaukimą, jeigu šiuo atšaukimu pažeidžiama tos šalies teisė į veiksmingą teisminę gynybą. Vis dėlto tokia pareiga Sąjungos teismui taikoma tik tam tikromis apibrėžtomis aplinkybėmis.
- 62 Kaip matyti iš Sprendimo *Trasta Komercbanka* 60–62 punktų, Teisingumo Teismas nusprendė, kad kredito įstaigos *Trasta Komercbanka* teisė į veiksmingą teisinę gynybą buvo pažeista dėl to, kad likvidatorius, kuris buvo paskirtas panaikinus šios įstaigos veiklos leidimą ir pradėjus ją likviduoti, pateko į interesų konfliktą. Jis pažymėjo, kad likvidatorius, atsakingas už galutinį minėtos įstaigos likvidavimą, buvo paskirtas atsižvelgiant į kompetentingos nacionalinės institucijos, kuri bet kuriuo metu galėjo reikalauti jį atšaukti, siūlymą. Todėl jis nusprendė, kad yra rizika, jog šis likvidatorius per teismo procesą neginčys sprendimo panaikinti tos įstaigos veiklos leidimą, ECB priimto šios institucijos siūlymu ir lėmusio įstaigos likvidavimą. Tuo remdamasis Teisingumo Teismas Sprendimo *Trasta Komercbanka* 78 punkte padarė išvadą, kad likvidatoriui atšaukus įgaliojimą, kurį buvę *Trasta Komercbanka* valdymo organai suteikė ieškinį dėl šio ECB sprendimo pateikusiam advokatui, buvo pažeista šios įstaigos teisė į veiksmingą teisminę gynybą ir kad atsižvelgdamas į šį atšaukimą Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą.
- 63 Nagrinėjamu atveju MFSA paskirto kompetentingo asmens įgaliojimai gerokai skiriasi nuo likvidatoriaus įgaliojimų, aprašytų Sprendimo *Trasta Komercbanka* 72 punkte, nes vienintelis likvidatoriaus tikslas buvo susigrąžinti skolas, parduoti turtą ir patenkinti kreditorių reikalavimus, siekiant visiškai nutraukti atitinkamos kredito įstaigos veiklą.
- 64 Be to, apeliančė nepateikė informacijos, susijusios su kompetentingo asmens įgaliojimu ar sąlygomis, kuriomis jis naudojasi šiuo įgaliojimu, rodančios, kad šis asmuo teisiškai ar faktiškai atsidūrė interesų konflikto situacijoje. Konkrečiai kalbant, iš to įgaliojimo teksto, pateikto šio sprendimo 59 punkte, visiškai nematyti, kad kompetentingas asmuo neatstovauja banko interesams.
- 65 Taip pat aplinkybės, kad kompetentingą asmenį paskyrė nacionalinė kompetentinga institucija, pateikusi ECB pasiūlymą panaikinti veiklos leidimą, savaime nepakanka, kad būtų konstatuotas interesų konfliktas.
- 66 Dėl šio sprendimo 50 punkte nurodyto sprendimo taikymo srities, viena vertus, reikia pažymėti, kad jis buvo susijęs ne su apeliante, o su kita Maltos kredito įstaiga, kurios atžvilgiu MFSA paskyrė kompetentingą asmenį.
- 67 Kita vertus, tame sprendime *Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri)* (Apeliacinis teismas (žemesnė jurisdikcija) patvirtino, kad kredito įstaigos vadovybė nepraranda visų įgaliojimų dėl to, kad paskiriamas kompetentingas asmuo. Taigi ji ir toliau turi teisę kredito įstaigos vardu prašyti panaikinti tam tikrus MFSA, kaip nacionalinės kompetentingos institucijos, priimtus rizikos ribojimu pagrįstos priežiūros sprendimus ir, be kita ko, sprendimą dėl kompetentingo asmens paskyrimo.

- 68 Vis dėlto iš to sprendimo nematyti, kad, kai buvo paskirtas kompetentingas asmuo ir jam suteiktas įgaliojimas atstovauti, be kita ko, teisme, kredito įstaigos vadovybė išlaikė kompetenciją įgalioti advokatą atstovauti šiai įstaigai procesuose dėl ECB priimtų sprendimų arba ginčyti šios institucijos sprendimus.
- 69 Galiausiai nesvarbu, kad apeliančios valdyba yra ginčijamo elektroninio laiško adresatė, nes ECB jį pateikė atsakydamas į šio organo įgalioto advokato pateiktą prašymą.
- 70 Iš tiesų, nors iš tokios aplinkybės gali būti daroma išvada, kad apeliančios valdyba, kaip ginčijamo elektroninio laiško adresatė, turi teisę savo vardu pareikšti ieškinį dėl jo panaikinimo, vis dėlto tai nereiškia, kad ši valdyba, paskyrus kompetentingą asmenį, vis dar turėjo teisę priimti sprendimą pareikšti ieškinį Sąjungos teisme apeliančios vardu ir buvo kompetentinga šiuo tikslu įgalioti advokatą.
- 71 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia atmesti pirmojoje instancijoje pareikštą ieškinį kaip nepriimtina.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 72 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir pats Teisingumo Teismas priima galutinį sprendimą byloje, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.
- 73 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo.
- 74 Šiuo atveju, kadangi *Pilatus Bank* pralaimėjo bylą, o ECB ir Teisingumo Teisme, ir Bendrajame Teisme prašė priteisti iš *Pilatus Bank* bylinėjimosi išlaidas, ji turi padengti ne tik savo, bet ir ECB bylinėjimosi išlaidas, patirtas pirmojoje instancijoje ir šiame apeliaciniame procese.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2021 m. rugsėjo 24 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo nutartį *Pilatus Bank / ECB* (T-139/19, EU:T:2021:623).**
- 2. Atmesti byloje T-139/19 pareikštą ieškinį kaip nepriimtina.**
- 3. Priteisti iš *Pilatus Bank plc* bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.